

Mijn gezin is mijn koninkrijk

NU HET WEER WINTER WORDT ...

DOOR W. BROOS

Met u en bruinen Herfst in dezen huize,
de appels geblonken op de schouw, in rij,
wachtende boeken, vuur en vlammend suizen,
is 't hart, hoe droef ook, toch onzegbaar blij.

Dit schreef de Vlaamse dichter Maurice Roelants in zijn cyclus „Herfst in de Ziel”. „Ge voelt u droef,” zegt hij, „en vraagt vergeefs waarom. De Zomer ging, de wereld blijft dezelfde, doch 't hart is aan 't vergaande alleen gehecht.”

Ja, zo is het, nu November is gekomen met zijn grijze misten en stille regens en we leven op de kentering van herfst naar winter. Het land ligt leeg, de laatste bloemen zijn ontbloeid, de bomen worden kaal en „wachten roerloos den nabijgen winter” — wie voelt geen weemoed in zijn hart om wat voorbij is: de zon en de zomer en de goud-brandende herfst? We hebben alleen nog maar de herinnering waarop we teren kunnen, de herinnering aan die zorgeloze dagen van glanzend geluk in de koesterende zonnearmte. Voorbij, voorbij! Nu is het November en buiten in de natuur komt de dood, komt het langzaam sterven van wat eens uitbundig leefde.

„We keren, Vader, tot den winter in”, schreef eens een andere dichter (Gabriël Smit) en daarmee bedoelde hij eigenlijk ook dit: we keren in tot ons zelf, we worden teruggeworpen op ons eigen diepste innerlijk.

De winter wacht — en hoe zal het zijn? Het wintertijd is anders dan de zomer; volstrekt anders. Koud en donker en naargeestig. Het lijkt zo lang, zo eindeloos lang voordat het lentelicht weer schijnt. Hoe komen we door die nare maanden heen, hoe worstelen we ons door de duistere winter naar het blijde voorjaar? Zo tobt menigeen in deze kenteringstijd nu we weer inkeren tot de winter — „het hart is aan 't vergaande alleen gehecht”.

Maar waarom eigenlijk? Waarom dit opzien tegen de donkere maanden? De winter mag dan anders zijn dan de zomer, hij is daarom nog niet minder. Ook de winter kan ons geluk geven. En blijdschap, diepe stille blijdschap. We zullen dat geluk, die blijdschap niet meer buiten moeten zoeken, waar het leven stilaan sterft, maar binnen.

In de intimiteit van ons eigen huis, ons gezin, ons familieleven.

Daarom sterk ik mij aan wat Roelants hierboven schreef: Met u en bruinen Herfst in dezen huize tóch onzegbaar blij!

U — daarmee bedoelt de dichter zijn vrouw, die hem „met God en mens verbindt”:

Altijd ontboeid en nimmer vrijgevochten
troost zich mijn ziel aan u en aan ons kind.

Het is goed om zó de winter in te gaan, zó tot ons zelf in te keren. Met „wachtende boeken”, bij „vuur en vlammend suizen”. Wat kan ons dan deren in de donkere dagen die komen?

Ja, de boeken wachten! Tweeduizend jaar geleden heeft Cicero al (terecht) gezegd: Een kamer zonder boeken is als een lichaam zonder ziel. Met andere woorden: Het leven is er uit! En de wijze Thomas à Kempis schreef eens: Overal heb ik rust gezocht, en ik heb ze slechts gevonden in een hoekje met een boekje. Laten we ons dat voor gezegd houden! Wat zou een winter zijn zonder boeken? Die twee, het boek en de winter, horen bij elkaar zoals de zon bij de zomer! Wees er maar dankbaar voor dat we nog schrijvers en dichters hebben, die in de winterse duisternis voor ons hun licht laten schijnen.

Wintertijd — leestijd dus. Dat geldt voor ons allemaal, voor de ouderen en voor de jongeren. Ja zeker, ook voor de laatsten. Geef hen een goed boek in handen! Die zijn er gelukkig te kust en te keur — niet voor niets werd hiervoor in de nu voor-

bij Kinder-boekenweek uw speciale aandacht gevraagd.

Ach nee, de winter die weer wacht hoeft heus niet lang en donker en somber te zijn. Hij geeft ons zo veel — méér dan de zomer zelfs! — om diepgelukkig, om onzegbaar-blij te zijn. Het daglicht kort, maar in de lange avonden kunnen we als gezin weer samen zijn. Echt samen. Is er groter geluk denkbaar dan met elkaar onder 't lamplicht rond de warme haard te zitten, of een gezellig familie-spelletje te doen, terwijl 't daarbuiten guur en koud en nat is? Dan eerst besef je de onuitsprekelijke rijkdom van een eigen huis, een eigen kamer waarin je jezelf kunt zijn. Waarlijk jezelf, met een boek, met je studie, je liefhebberij of hobby, 't is al om 't even. Maar er is weer tijd om tot jezelf in te keren. En om dicht bij elkander te leven, als man en vrouw, als gezin, als vrienden en vriendinnen.

In de drukke zomer toen ieder uitzwierf, was daarvoor geen gelegenheid — nu geeft ons God de rust, de stilte, de vrede. De kans om in het razende jachtende tempo van de tijd tot ons zelf te komen

in de intieme beslotenheid tussen vier veilige muren. Om als gezinsleden elkaar te vinden en het stil geluk te beleven van het samen-zijn.

Wie zó de winter tegengaat, treurt niet om wat voorbijging en kijkt niet somber op tegen de tijd die komt. Die is veeleer dankbaar voor het krimpand licht buiten, omdat het binnen licht is. De winter belóóft ons ook zo veel en gééft ons zo veel. Ik kan het al weer niet beter zeggen dan met de woorden van de dichter (u vergeeft het mij maar, doch bedenkt dat de dichter de stem van het volk is!) en daarmee mag ik dan besluiten. De dichteres Annie Spanjer eindigt haar November-lied met dit perspectief, dit blijte uitzicht:

Het zij een zonnedag, het zij een regendag —
de avond brengt een beker vol geluk
bij de verwarmde haard, het sneeuwen lampenlicht,
de uren slaan dan volgeschonken stuk
op 't vliegwiel van de tijd, bij een geliefd gezicht
dat vredig straalt van de innerlijke zegen;
dit is November, en straks komt het Licht:
wij gaan verwachtend reeds het zalig Kerstfeest tegen.

J. L. F. DE LIEFDE

1875 — 8 NOV. — 1955

Het feit, dat Mej. De Liefde op 8 Nov. a.s. tachtig jaar hoopt te worden, moge gerede aanleiding zijn een (zij het kort) artikel aan haar persoon en werk te wijden.

Immers haar eerste pennevrucht verscheen in „De Vriend des Huizes” van 1894 en heette: „De Italiaan”. Daarop is een lange reeks van publicaties gevolgd: romans en novellen en vooral ook veel kinderlectuur. Haar bibliografie telt niet minder dan twee

en veertig titels. Deze lijst zou zeker veel langer zijn geworden, ware het niet, dat God haar op de middaghoogte van het leven bezocht met ziekte, die verder werken zo goed als onmogelijk maakte. Zij stond toen ook juist op het hoogtepunt van haar literair-kunnen. Van verschillende uitgeversters kwamen verzoeken binnen, om iets van haar te mogen uitgeven, doch helaas kon zij aan die verzoeken niet meer voldoen. Dat maakte de beproeving dubbel zwaar. Ze is geholpen om de vele teleurstellingen te dragen, die het herhaald ziek zijn meebracht. Het was haar geloof, dat ons niets bij geval, maar alles uit Gods Vaderhand toekomt, dat haar staande hield.

Zeker, zij had onze christelijke literatuur nog met vele bijdragen kunnen verrijken, maar wat zij ons geschonken had was al genoeg, om haar een blijvende plaats te verzekeren in de christelijke schrijverswereld van Nederland. Onder haar romans trok vooral „In Liefde Bloeyende”, die in 1912 verscheen, sterk de aandacht. Onder de lange rij van kinderboekjes munten vooral uit de boeken, die zij schreef voor de bekende „Serie Wirtz” nl. „Een zomer aan zee” 7e druk; „Bruno van Joop” 8e dr. en „Door het gaatje in de schutting” 5e druk.

Ook haar kerstboekjes werden als regel enkele malen herdrukt. Gedurende enige jaren redigeerde zij met haar zwager A. L. Gerritsen, „De nieuwe Zondagsschool-serie”.

Met dezelfde zwager richtte zij in 1917 het christelijke jeugdblad „Vrij en Blij” op, waarvan zij nu nog medewerkster is en waarin nog regelmatig werk van haar wordt gepubliceerd.

In al haar werk komt steeds sterk naar voren de liefde tot God en tot de naaste. En dat begrip „de naaste” breidt zij ook uit tot de dierenwereld. Ze was steeds een grote vriendin van de dieren.

In 1875 te Goes geboren, verhuisde zij reeds in het volgende jaar naar Hoorn, om in 1905 zich te Zeist te vestigen, waar zij nu nog steeds woont. Zij leeft daar samen met haar zuster, Mevrouw H. A. Gerritsen-de Liefde, de weduwe van de bekende A. L. Gerritsen.

De 8e Nov. zal op Stationslaan 6 te Zeist wel een blijde dag zijn. Niemand in de familie had ooit gedacht, dat God haar zolang in het leven zou sparen. Voor haar neefjes en nichtjes was zij in de familie altijd dé tante. En nu heeft deze zwakke figuur de leeftijd der zeer sterken mogen bereiken. De Vriend des huizeskring wenst haar een blijde en gezegende feestdag toe.

Moge het licht uit het Vaderhuis ook verder haar levensavond verhelderen en haar 'n voorsmaak geven van „de morgenstond, die nadert”.

P. de Zeeuw J.Gzn

